

— Hvad Forslaget under Nr. 15 om Forsøgsmarken ved Landbohøjskolen angaaer, da er det, som det forekommer mig, tilstrækkelig klart godtgjort af en æret foregaaende Taler, at dette Forslag ikke bør vedtages. Det er jo saa aabenbart som nogen Ting, at den eneste Indvending, som man kunde gjøre imod denne Bevilling — „kunde gjøre“, siger jeg — maatte være den, at Forsøgene bleve slet ledede; men dette bevises paa ingen Maade derved, at de ikke betale sig at de give pecuniar Uderbalance. Kan det i Virkeligheden bevises, at disse Forsøg blive slet ledede, er det naturligt, at man ikke indlader sig mere paa dem; men kan man ikke bevise dette, saa maa den Indvending, at de ikke betale sig, reent falde bort. Derfor enhver større Landmand rundt omkring i Landet skulde anstille Forsøg, hver paa sit Sted, saa vilde vi faae at see, hvad det vilde koste Landet. Det er heldigt, at Eligt kan stee paa eet Sted. Hvad angaaer den Commission, som den høitærede Indenrigsminister har tænkt paa at nedsætte angaaende Kjøbstædernes oeconomicke Forhold, da skal jeg fremstille for det høie Thing, hvorledes Sagen er. Der har været et almindeligt Møde af Delegerede fra næsten alle Landets Kjøbstæder, og man er der, efterat man paa flere Steder havde stillet sig paa et forkasteligt Standpunkt, gaaet frem med Moderation og Forstand. Man har henvendt sig til Ministeren og sagt, at man gjerne vilde have flere Punkter grundigt undersøgte, som alle sigtede til at afhjælpe Ulemper ved Landets Kjøbstadsforhold, og til, forsaavidt det kunde stee, at hjælpe til Kjøbstædernes Opkomst. Alle Landets Kjøbstæder see hen — kan jeg sige — med Haab til denne Foranstaltning. Dette Haab kan blive skuffet; det vil jeg indrømme, men det er bedre, at Sagen bliver undersøgt klart og tydeligt, end at man skal gaae omkring og sige: *Ecc*, Rigsdagen vilde ikke, da det gjaldt et Anliggende, som alle Kjøbstæder vedkjendte sig som sit, bevilge 3,000 Rbd. dertil. Det blev kaldt en farlig Commission, og der blev sagt, at det var et Indgreb i Rigsdagens Retligheder; men det har været en reent subjectiv Opfattelse, næsten en Hallucination. — Jeg kommer nu til

Sagen om Stutteriet, og med Hensyn til den skal jeg da tillade mig at sige, at, dersom noget Gode er modent til at falde, saa er det Stutteriet. Der har været gjort Alt for det, hvad der kan gøres heelt constitutionelt, og — jeg havde nær sagt — halvt constitutionelt. I en Række af Aar blev det holdt oppe ved den Modstand, man gjorde mod gennem Finantsloven at omstyrte en Institution, som var oprettet ved en særlig Lov. Dette fandt man sig i; men hvad gjorde saa Rigsdagen? Den kom med en særlig Lov. Men ad den Vej kunde man ikke komme frem; man standsedes paa denne Vej ved det kongelige Veto. Saa blev Sagen igjen vlist tilbage til Finantsloven, og derefter kom man og gav Løfter og sagde, at naar man vilde tage Loven af 1867, saa skulde man forbedre dette Forhold. Og nu vil jeg bede Dem at lægge Mærke til, at trods, hvad der er blevet sagt, saa var det, saavidt jeg veed, og saavidt alle de vide, som jeg har talt med, den almindelige Opfattelse, at denne Lov var et Compromis, hvorved man bestemte, at det var to Aar, det gjaldt om; kunde man saa ikke give Rigsdagen Troen i Hænde paa, at man var paa den rette Vej, og at det kunde være til Gavn for Staten at opretholde denne Institution, ja, saa kunde man tage den bort ved Finantsloven. Da saa Tiden var gaaet, stillede Rigsdagen mellem 2 Alternativer, det ene var at lade sine Duster falde til Jorden, altsaa ikke faae, hvad man ansaae for det Rette, og det andet var at miste en med Rette yndet Minister, som havde den Kjepehest at ride, — saaledes som jo hver Mand har sin, selv de dygtigste og braveste — at han af en eller anden Grund havde forelsket sig i Stutteriet. Da man stod overfor disse to Alternativer, saa valgte man endnu engang at lade sine Duster være uopsyldte. Og nu anfører man som Grund for at beholde det, ikke at den høitærede Minister interesserer sig personligt for det, heller ikke, at han er den, der kan sige til Thinget: Jeg er den Mand, som har sturt Haab om at bringe Noget ud af det; nei, man siger: Den høitagne Mand, som nu ikke lenger er Minister, har lovet at ville indvie sine Kræfter til denne Opgave. Det er dette,